

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Катя Иванова Георгиева, Институт по биоразнообразие и екосистемни

изследвания – БАН, член на научно жури, назначено със Заповед № РД-15-

94/19.12.2019 г. на Директора на ИЕМПАМ - БАН

Относно: дисертационен труд на редовен докторант Василена Иванова Дакова за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Паразитология и инвазиони болести на животните и човека“. Тема на дисертационния труд: „*Проучвания върху паразитози при диви животни в България*“. Научен ръководител на докторанта: доц. д-р Маряна Панайотова, ИЕМПАМ-БАН.

Дисертационният труд на Василена Дакова е комплексно научно изследване върху паразитози по диви животни, което запълва почти десет годишна празнина в знанията ни в това отношение, както за страната, така и за Балканите. Разработката е навременна и актуална заради важната роля, която има дивечът в кръговрата на паразитните зарази и обмена им с домашните животни, и заради влиянието на опаразитяването върху гостоприемници с ловно-стопанско значение.

Основна тежест на дисертационния труд е проучването на етиологията и епидемиологията на паразитози при 11 вида диви животни и се базира върху изследване на копропроби и трупен материал от див заек (от територията на цялата страна), диви чифтокопитни - сърна, благороден елен, елен-лопатар, муфлон (от 6 и 8 ловни райони и землища, съответно), дива свиня (от 10 ловни района) и диви месоядни - белка, лисица, дива котка, вълк, язовец (от отделни локации от Централна и Югозападна България). Постигнати приноси с оригинален характер са откритите 7 нови вида за паразитофауната на България, 4 от които се съобщават за първи път в Югоизточна Европа. За някои паразити от фауната на страната са установени нови гостоприемници, а за първи път *Spirocerca melesi* е съобщен от нов вид гостоприемник (белка). За първи път е установено, че иксоидни кърлежи, събрани от лисици от България, са носители на *Rickettsia* spp. Тези резултати са принос към изучаването на биоразнообразието на България. Смяtam, че получените данни отразяват актуалните причинители на паразитни заболявания по диви животни в условията на нашата страна в настоящия период. Докторантката е натрупала необходимите знания и опит, които демонстрира при определянето на отделните видове. Получените резултати са обобщени като приложения, заедно с данни от предишни изследвания за страната,

което създава удобна възможност за сравнение и по-съвсем естествен начин очертава приносите на дисертационния труд.

Доколкото дивите зайци и свине са важни в ловно-стопанско отношение, от значение са и големите усилия на докторантката, положени в изследването на патоморфологичните промени, причинени от паразитни инвазии на гостоприемникови органи и тъкани. Отлично впечатление прави качеството на представените фигури, използвани при анализа на отделните инвазии. Безспорно, разработването на тази част от дисертацията е допринесло за изграждането на докторантката като специалист-патоморфолог.

С важна практико-приложна стойност са и резултатите, получени при използването на противопаразитни препарати при свободно живеещи муфлони, върху които са предложени конкретни препоръки за рационалното им използване.

Дисертацията е с достатъчен обем и с добре балансирано съдържание. Резултатите са отпечатани в 7 статии, на 3 от които докторантката е първи автор и са представени на 12 научни форума с което напълно се покриват необходимите наукометрични изисквания.

Авторефератът отразява основните положения и посочените приноси на дисертацията.

Приложената справка за подготовката на докторантката по кредитната система удостоверява покриването на 1054 кредита, което е в пъти над изисквания минимум от 250. Тя е участвала в разработването на 5 проекта, от които един международен, което е свидетелство за нейната трудолюбивост, отговорност и интерес към науката.

Към докторантката имам следната препоръка: данните за разпространението на паразитите да бъдат обработени с подходящи статистически методи.

В заключение, считам, че дисертационният труд, посветен на важен научен проблем, е изпълнен на високо научно ниво. Постигнати са оригинални приноси с научна и практическа значимост. Представената документация е оформена съгласно изискванията на действащата нормативна уредба. Докторантката Василена Дакова е придобила теоретични знания и професионални умения за провеждане на изследвания в областта на паразитологията и инвазионните болести на животните и човека. Тя е един изграден отговорен, компетентен и перспективен млад учен. Ето защо, като член

на научното жури, давам своята положителна оценка за проведеното проучване и ще гласувам за присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на Василена Иванова Дакова в област 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина; професионално направление 6.4. Ветеринарна медицина; научна специалност „Паразитология и инвазионни болести на животните и човека“.

10.03.2020 г.

София

Изготвил становището:

(доц. д-р Катя Георгиева, ИБЕИ-БАН)

* заличен подпис - лични данни - чл. 2, ал. 1 ЗЗЛД (Закон за защита на личните данни).